

teljesítésében. Ha tul lesz az előkészítő nagy munkálatokon, megkérdezi a nemzetl: mit tegyünk tovább? Addig a viszonyok teljesen kialakulnak, minden oldalról világosság derül és maguk a most nyugtalankodók fogják első sorban belátni tévedéseiket.

A koalíció vezető embereiből alakult kormány már eddig is megmutatta, hogy igenis azon az uton halad, amelyet a kormányzás elvállalásakor nyíltan, becsületesen bevallott a nemzet előtt. Hogy naiv vívmányokat máig nem mutathat fel: az ne agaszson senkit. Őt hónap nem idő egy nemzet életében. De a kormány eddigi munkássága is biztosíték lehet minden higgadtan gondolkozó ember szemében egy jobb jövő megalkotására. Aki ebben nem bizik, az nem ismeri a nemzet történelmét s az adott helyzetet.

— szept. 29.

Zemplén vármegye küldöttsége Kossuth miniszternél. Vármegyénk törvényhatósági bizottságának határozatából kifolyólag, e hó 26-án Mecner Gyula főispán vezetésével egy küldöttség tisztelgett Budapesten Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternél, arra kérve őt, hogy néhány törvényhatósági utvonalat még vegyen át állam kezelésbe; mert bár az állam több utat átvett is az utóbbi időkben, törvényhatósági utalózatunk még mindig igen terjedelmes és a vármegye közönségének rendkívül nagy áldozatokba kerül ezek fentartása. — A küldöttség tagjai voltak: Dókus Gyula alispán, Lehoczky Endre szinnai kanonok-plebános, Bernáth Béla, Buza Barna, Czibur Bertalan, Fried Lajos, Mecner Béla és Nagy Barna országgyűlési képviselők. — A miniszter kitüntető szívesességgel fogadta a küldöttséget s biztosította azt, hogy az előadott kérelmet a lehetőségig teljesíteni fogja. Kossuth miniszter kijelentései nem csak a küldöttség tagjainál keltettek örömet, de egész Zemplén vármegye

csak érdekesek, de egyszersmind figyelemre méltóak. Mutatják, hogy Szemere Bertalan éles tekintetű megfigyelő, akinek szemét a csekélyebb jelenségek sem kerülik ki. S meghatározó a hang, amelyen Szemere Miklóshoz szól, akit legnagyobb jötevőjének ismer el.

Szemere Bertalan a rendkívül kiterjedt Szemere család borsodvármegyei ágának sarjadéka, a borsodvármegyei Vattán született 1812. aug. hó 27-én s így tíz évvel volt ifjabb atyai jötevőjénél, Miklósnál. Tanulmányait a sárospataki, miskolci és késmárki iskolákban befejezvé, a patváriára adta magát.

Az őszinte és tartós barátság, mely Szemere Bertalan Miklóssal összekötö, már korán szövődött s mindvégig csak erősödött. — Szemere Miklós még legény életet élt akkor, amikor Szemere Bertalan először vetette föl külföldi utitervét. Szerette volna Miklóst utitársul megnyerni, mert Miklós rövid idővel előbb beutazta egész Németországot. Bécsben igen hosszú időt (1832—1835) töltött és bejárta felső Olaszországot is s mindenütt gazdag tapasztalatokat gyűjtött. Különben is Szemere Miklós-

hálás azokért, mert a kérelem teljesítése valóban nagy terheket venne le vármegyénk közönségéről. Bizunk, hogy a miniszter a kérelmet teljes egészében fogja teljesíteni.

Adatok az oktatásügy történetéhez Zemplén vármegyében.

Irtta: Dudás Gyula.
(Polytatás.)

A pataki kollegium állapotára vonatkozó jelentést külföld csatolta a megye eme fölterjesztéséhez, ez azonban a levéltári iratokhoz nincs mellékelve s így annak tartalmát nem ismerjük.³⁾

Az ország különböző vidékéről a központba beérkezett jelentések alapján a kir. helytartótanács 1770. máj. 21-én népiskolák szervezése tárgyában újabb rendeletet adott ki és meghagyta, hogy a megyék minden év végén tegyenek jelentést a következő kérdésekre u. m. 1. melyik községben mily tanító van alkalmazva; 2. hány és mily vallású gyermek jár iskolába; 3. mit és mily módon ad elő a tanító; 4. honnan és mily javadalomban részesül; 5. miképpen kellene a tanító munkásságát eredményesebbé tenni.⁴⁾

Miután a kir. helytartótanács a szükséges adatok birtokában volt, utasította a megyéket, hogy azokban a községekben, a hol még nincsen, iskolát állítsanak s fordítson gondot arra, hogy tanítók gyanánt csak megfelelő képzettségű egyének alkalmazassanak.⁵⁾

A zemplénmegyei tanítók működéséről és javadalmáról 1771-ben jelentést kért a kir. helytartótanács. (Várm. levéltár. Proth. 62. p. 616.) 1773-ban közölte a helytartótanács, hogy az iskolák kezdete dec. 1-ére tétetett. 1774-ben a megye folyamodott az iránt, hogy Ujhelyben vagy Patakon teljes gimnázium létesíttessék. 1776-ban közölte a helytartótanács a tankerületek új beosztását. 1777. elején pedig elrendelte, hogy a tanítók továbbképzés végett küldessenek előbb a városok-, azután a községekben egyes főbb iskolákba; továbbá főelemi iskolák minden járásban, elemi iskolák pedig minden községben létesítendők. A tanítókat jobb módszer elsajátítása végett a városi iskolákba kell küldeni. (Várm. levéltár.)

Az 1777. évi aug. 22-én kiadott új tanulmányi rendszer, a „Ratio edu-

³⁾ Vármegyei levéltár. (Proth. 57. p. 802.) Különös, hogy e jelentés a gör. kath. iskolákat hallgatással mellőzi.

⁴⁾ U. o. Proth. 61. nr. 392.

⁵⁾ Kir. helytart. rend. (Országos levéltár.)

nak nem közönséges ismeretei, finomult műérzéke, mind csak jó haszonnal lettek volna egy nagyobb szabású külföldi utazás eredményeinek értékesítésénél. Szemere Miklós szívesen vállalkozott ez utra. Az előkészületek a legnagyobb gonddal meg is történtek. Szemere Bertalan égett az örömtől, hogy egyik legnemesebb óhajta teljesül. Időközben azonban megismerkedik Szemere Miklós Máriássy Annával, akit 1836-ban nőül is vesz.

Szemere Miklós ekkor lemond a tervezett utról s Bertalan egyedül indul tanulmányutjára Szemere Miklósnak és Szemere Györgynek bőséges anyagi támogatásával, amelyért ismételtlen fejezi ki halálját leveleiben.

Tanulságos utjának bőséges tapasztalatait szívesen fogadott *Utirajzaiban* örököltette meg. De jötevőiről sem feledkezett meg. Levelei hűséges tanubizonyságai annak az igazi rokoni és baráti érületnek, amelylyel Szemere Bertalan Miklós és György iránt mindenkor viseltetett.

A külföldi ut egy teljes esztendőig tartott. Ezalatt bejárta Németországot, Franciaországot, Angolhont, Irlandot, Németalföldet, Bel-

giumot és Svájcot. Az 1837-ik év őszén érkezett vissza Bécsbe s itt kezdte meg *Utirajzainak* írását, amely munkájával 1840-ben végre el is készült. Az *Utirajzok* nyilvánossá tétele azonban nem ment minden fennakadás nélkül. A cenzura mindjárt akadályt gördített elébe, amint ezt a gyűjtemény tizedik levelében olvashatjuk, míg végre a két kötetre terjedő mű az említett esztendőben a művelt olvasó közönség igaz öröme megjelentetett.

Közben sok hasznos munkát véggez. Még 1838-ban jelenik meg vármegyéje küldöttségének számára írt *Terve egy építendő javító fogháznak a magánrendszer elvei szerint*, amelyben utazása alatt szerzett gazdag tapasztalatait is fölhasználta. — Ugyancsak ebben az évben adja ki a tisztáninni ev. ref. egyházkerület küldöttségének használatára készített *Tervét egy papi özvegy- és árvatárnak*.

Értékes irodalmi működését a Magyar Tudományos Akadémia is elismeri és siet őt 1840. szept. 5-én tagjai sorába fűzni. Ez időtájt írja szépirodalmi dolgozatait is.

A közzölt levelek ide vonatkozó

ationis“ Zemplén megyének is szeptember hó folyamán küldetett meg s a vármegye dec. 13-iki közgyűlésében történt kihirdetése után az új iskolák szervezése és a tanítók megfelelő kiképzése iránt a szükséges intézkedéseket megtették.

A Ratio értelmében Zemplén megye a kassai tankerülethez osztatott be, melyhez akkor még Szepes, Sáros, Ung, Bereg, Gömör, Abauj, Torna, Borsod és Heves megyék is tartoztak. Az egyes tankerületekbe 1777-ben neveztek ki az első iskolai felügyelőket. Első tanfelügyelő a kassai kerületben Schreger György lett, aki 1777. szept. 9-én neveztetett ki. Első főigazgató Péchy Gábor volt, aki 1780-ban felhívta Zemplén vármegyét, hogy a népesebb helységekben elemi iskolákat szervezzen. (Vármegyei levéltár. Proth. 80. p. 675.) Schreger utóda a tanfelügyelőségben Ladomérszky István volt 1780-ban.

A régi időben a felügyeletet az illető felekezeti püspökök és azok nevében a kerületi esperesek gyakorolták. A Ratio (1777) hozta be az állami felügyeletet. A felekezeti iskoláknál a helyi felügyelet joga a lelkészre illette. Sátoraljai helyen a ref. iskolához az egyház a lelkész mellé 1712-ben külön iskoláztatókat rendel, „mivel az iskolamesternek nem tanítanak kellőképpen, ha csak becsületükre hagyatnak“.

Utóbb 1785-től a kassai kerület élére mint főigazgató gróf Török került, akinek ajánlatára 1786-ban Kazinczy Ferenczet neveztek ki a kerület tanfelügyelőjévé.

Kazinczy a népoktatási felügyelet terén 1791. évig működött s mint azt annak idején maga feljegyezte, számtalan bajjal küzdött. Nagy ambícióval fáradozott „nem bérért — írja, hisz fizetése eleinte csak 400 frt. volt, — de az ügyért.“ Hivatalának átvételekor a kerületben alig hetven iskolát talált s mikor eltávozott 200-nál többet hagyott utódjára. Segítségére voltak nagy munkájában az 1789-ben mellé beosztott u. n. iskoláztatók (visitátorok), kiknek neveit nem ismerjük, csak annyit tudunk róluk, hogy négyen voltak. Kazinczy tanügyi munkásságának egyik legbecsesebb emléke ama nyomtatásban is megjelent beszéde, melylyel a mellé 1789-ben beosztott megyei iskoláztatókat hivatalukba bevezette. Paedagogiai dolgozatai közül nem is maradt ránk csak ez, de egymagában is elegendő arra, hogy tanítási elveit megismerjük. A latin, német és főleg a magyar nyelv tanítását sürgette, általában nem annyira a tudományos, mint inkább a praktikus nevelést tar-

totta többre s azt akarja, hogy „tanuljon (a gyermek) olvasni, írni, számolni... ismerje hazájának fekvését és történetét, tanulja a rajzolat, geometriát és a mechanika első ágazatait.“

A Kazinczy itteni működésének kora fontos előhaladást jelez Zemplén megye közművelődésének történetében.⁶⁾ A Mária Terézia királynő által létrehozott iskolai reformok nagy része ekkor lépett életbe, a már létező iskolák ekkor szerveztettek át új mintára s főleg az 1781. évi türelmi rendelet megjelenése után a protestáns iskolák száma majdnem megkétszereződött. Mivel e tájban még sok községben nem létezett iskola, Zemplén megye is általános rendeletet bocsátott ki a „nemzeti iskolák“ szervezése iránt, egyúttal pedig utasította a járási főszolgabírákat, hogy a tanítói javadalmak megállapítására vonatkozó szerződések megkötésénél működjenek közre, ama községeket, a melyek tanítót alkalmazni vonakodának, erre kényszerítsék, végül az iskolák építését, javítását és felszerelését rendeljék el. Ezen intézkedések folytán — a kir. helytartótanács hozott intézkedés szerint — minden felé új iskolák keletkeztek, a régiek átalakítása, a tanítók szerződészerű alkalmazása s a tantermek korszerű felszerelése körüli teendők az 1785—86-ik években már befejezést nyertek.

Mialatt az iskolaügy a vármegyékben és így Zemplénben is a legapróbb részletekig rendezés alatt állott, az oktatásügy vezetői elkészültek az új tanügyi szabályzat megalkotásával, mely az iskolaszervezést, fenntartást és felügyeletre nézve állandó mértékű szolgáltat. Ez a szabályzat, mely csak 1789-ben jelent meg, jó részben a Ratio kibővítését képezi, más részt pedig részletes utasításokat foglal magában a most kinevezett iskoláztatók számára.⁷⁾ A kassai tankerületben Kazinczy mellé négy megyei iskoláztatót alkalmaztak, a kiket ő, — mint fentebb láttuk, — ünnepélyesen vezetett be hivatalukba. Az új szabályzat alapján most megindult tanügyi szervezés azonban a József császár halálát követő alkotmányos korszak beköszönésével csak fokozódott, mert az 1791-ik évi országgyűlés az ország közoktatási rendszerének javítása és átalakítása tekintetében is intézkedett. Az iskolákból

⁶⁾ Imre S: Kazinczy tanfelügyelősége. (Bud. Szemle. 1895. 180—189. l.)

⁷⁾ Dudás Gy: II. József császár tanügyi utasításai. (Pécs, 1902.) 27. l. A tanító megbecsülését jelenti ebben az utasításban az a körülmény, hogy a 17. szakasz elrendeli, miképp a tanítót nem „kend“ vagy „hé“-nek kell szólítani, hanem „ur“-nak kell nevezni.

részei a legérdekesebbek. Látszik belőlük, mennyi gondal dolgozott, mily lelkiismeretes munkát végzett s mennyi figyelemre méltatta bírálóit.

1841-ben egy jeles, uttörő munkával lepi meg nemzetét: *A büntetésről s különösebben a halálbüntetésről* címen, amely akadémiai pályadíjat is nyert.

Nyilvános szereplése, politikai pályája eléggé ismeretes. Levelei e tekintetben is fölvilágosítók. Kár, hogy nem adhattam teljes gyűjteményt. Észrevehető ugyanis, hogy több levél hiányzik, míg végre az 1856. június 16-án kelt levéllel be kellett fejeznem a gyűjteményt. Valószínű, hogy irt még többet is, de azok mind elvesztek.

A Szemere Miklós irodalmi hagyatéka iránt érdeklődők figyelmét felhívom az eddig megjelent két levélgyűjteményre. Az elsőben Szemere Miklós és Tompa Mihály levelezése, a másodikban Szemere Miklóshoz intézett érdekesebbnél érdekesebb levelek foglaltatnak a kor legkiválóbb íróitól.

Mit igyunk? hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert. Elsősorban az I-sórendű természetes szénsavas natrontartalmú ásványvizet a MOHAI

Számos orvosi szaktekintély által ajánlva. Elismerő nyilatkozatok a forrás leírásának ismertető füzetében olvashatók. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben bárki által olcsón beszerezhető legyen, már a vidéki nagyobb városokban is lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

ÁGNES-

FORRÁS-t,

mely ideges gyomorhaj, légszó-, tüdő-, gyomor-és bélhurut, esztőlgyulladás, vese- és hólyagbántalmak esetében 26 év óta kitünő eredménnyel használtatik és ragályos betegségektől, mint typhus, cholera megkíméltettek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bacteriummentes mohai ÁGNES-forrás vizet itétek.

Kedvelt borvíz!

Főraktár: SPINDLER KÁROLY urnál SATORALJAUJHELYEN.

a német tanítási nyelv ki lett küszöbölve annak helyét a magyar és latin nyelv foglalta el s az országgyűlés által az u. reformmunkálatok kidolgozása céljából kiküldött bizottságot azzal is megbízták, hogy a Ratió alapján újabb tanulmányi szabályzatot alkosson.

Tisztelt olvasóinkhoz!

Az ujnegyedév alkalmából felkérjük azon t. olvasóinkat, kiknek előfizetése lejárt, nemkülömben azokat, kik az előfizetési díjakkal hátrálékban vannak, hogy mai számunkhoz csatolt utalványon az előfizetést megújítani, illetőleg a hátrálékot elküldeni sziveskedjenek. — nehogy lapunk további küldését megszüntetni s a hátrálékot postai megbízás útján legyünk kénytelenek beszélni.

A kiadóhivatal.

Telefon-szám 42.

HIREK.

— Rákóczy hamvait Zemplén vármegyén keresztül fogják szállítani! Mint velünk Budapestről sürgönyileg tudatják: Zemplén vármegye törvényhatóságának szept. 25-én hozott ama határozata, mely szerint Rákóczy hamvait vármegyénken át kívánja Kassára szállítani és amely határozatot Dókus Gyula alispán személyesen terjesztette a kormányelnök elé, — ott elfogadtatott s a hamvak Zemplén vármegyén lesznek keresztül szállítva. Óhajunk tehát teljesült, a kormány készséggel járult a tervezethez, mint olyanhoz, amely vármegyénk történeti multjához teljesen illő is. Dókus Gyula alispán Budapestről Kassára utazott, hol az ünnepélyt rendező bizottsággal együttesen fogják a további teendőket és az ünnepély részleteit megállapítani.

— Adomány tűzkárosultaknak. Meczer Gyula főispán előterjesztésére és közbejárására a belügyminiszter a Borosnya községi tűzkárosultak részére 230 korona államségélyt utalványozott.

— Bérma-ut. A szerda esti gyorsvonattal érkezett Fischer Colbric Agost Kassa egyházközségi főpásztor Serecsere. A vasuti állomáson Gortvay Aladár főszolgabíró, a város vége felől állított diszkapunál Molnár István főbíró fogadta a püspököt, majd a r. k. templom ajtajánál Szeressy János ottani plebános üdvözölte az érkező főpásztort. A templomból a püspök kíséretével a plebániára ment, hol vacsora után hosszú utazásainak fáradságait pihente ki. Csütörtök reggel fél nyolc órakor kezdte meg a főpásztor a templomban az isteni tiszteletet, utána a bérma szentség kiosztását, melyre 1300 hívő jelentkezett. Bérálás után a nép lelkéhez szóló prédikációt tartott a püspök. — Ugyancsak szép fogadtatásban részesült a kassai püspök Tarcalon is. A határszélen az előjáróság fogadta beszéddel. Nemzeti színű szalaggal feldíszített lovas bandérium haladt a menet élén. A város végén és a plebánia előtt diadal-kapu állott. A püspök négy szürke lovas fogatát sok kocsi követte, melyen az ottani előkelőségek foglaltak helyet. Vasárnap volt itt a bérma-köze. Vasárnap délelőtt meglátogatta a vincellér iskolát. — Hétfőn reggel Budapestre utazott a püspök a kath.

nagygyűlésre. Utjában gróf Csáky szentszéki jegyző, valamint Katinszky Géza ujhelyi főesperes kísérték.

— 42. szám. A távbeszélő hálózatnak Sátoraljaujhelyben való teljes kiépítése immár befejeztetett és e nagy fontosságú intézmény rendelkezésének a mai nappal át is adatott. A telefon szerkesztőségünk- és kiadóhivatalunkba is be van vezetve, hol a 42. számot kapta, mit t. olvasóinkkal és tudósítóinkkal ezennel közlünk.

— Baleset. Könnyen végzetes módon fejeződhetett volna be egy helybeli közismert uri család kirándulása. Szőlősi Tivadar, pezsgőgyáros édes anyjával és nővérével s még két ujhelyi urinóval kikocsizott a város környékén fekvő szőlőjükbe. Visszajövet a lovak valamitől megbokrosodtak, örült futással vitték előre a könnyű szerkezetű kocsi, mi egy fordulónál felborult, úgy hogy a benne ülők mind kiestek. Szerencsére csak az egyik hölgy sérült meg könnyebben, amennyiben jelentéktelen horzsolásokat szenvedett.

— Esküvő. Szabó Géza m. kir. honvédfőhadnagy folyó hó 29-én délután 4 órakor tartja esküvőjét özv. Lukács Lászlóné sz. Veres Piroksa urnóval, Tiszakesziben.

— Demko ur „esete.“ Olvasóink még emlékezni fognak Demko Kálmán nevére, aki az 1905. évi képviselőválasztásoknál a fanatizált tótok segítségével, Hadik Barkóczy Endre gróffal szemben választatott meg a nagymihályi kerület képviselőjévé, az új korszak felderültével azonban elvesztette mandátumát. Demko ur a budapest-fővárosi tavaszmező-utcai főgimnáziumnak volt igazgatója egészen a mult hétig, amikor is a közoktatásügyi kormány több rendbeli szabálytalanság miatt, igazgatói állásától fegyelmi uton elmozdította.

— Lopás. Schwartz Herman, helybeli fakereskedő hosszú időn át napról-napra arra ébredt, hogy falkészletét valaki rendszeresen megdézsmálja. Miután az ismeretlen éjjeli látogatót minden ébersége dacára sem tudta kézrekeríteni, az esetet bejelentette a rendőrségen. A megindított rendőri nyomozat rövidesen eredménnyel járt; a tetteseket ugyanis, Lukács Mihály és Mozgó János, az orgazdát pedig Urbán János, helybeli kutmester személyében sikerült elfognia a rendőrségnek.

— Nádashöl — szőlő. Nem érdektelen dolog ez sem. Ha egy fél-század előtti emberek felkelnének és tartanának az úgy nevezett „Gazdahomok“ felé, hogy ott a szárcsák és vadkacsák fészkeit felkeressék, nagyon elbámulnának, különösen így szeptember vége felé. Vig danától, zenezsótól hangos a szőlővel beültetett gyönyörű halom s ott hol régen a sekélyes vízben csak néhány szálnád ingott, most kedélyes, régies mulatság van felújítva. Páricsy József szőlőbirtokos szüreti élénkítik most a régi nádásokat. Távol vidékről jönnek ilyenkor ismerősök, hogy részt vegyenek e magyar embernek zenezsóval szüreti adomákkal, táncal, s a jó magyar konyhának izletes készítményeivel ellátott régi módu kedves szüreti mulatságán. — Czigándon.

— Mikor dühös a kofaasszony. Megszokott fogásaikkal boszantották az utcagyerekek özv. Géresi Andrásné, ki Erdőhorvátiból bejött Ujhelybe, hogy husz putten szilváját itt eladhassa. A körülötte ólálkodó suhancok szerettek volna ingyen jutni, egy kis szilvához, oda lopódtak hozzá, ijesztgették, mire Géresiné annyira dühbe jött, hogy a keze ügyébe akadt bádög edénynyel oly erősen dobta fejen a suhancok egyikét, Szerdula Albertet, hogy azt erős fejsebével a közokórházba kellett szállítani.

— Tolvaj utcai leány. Gergely Margit feliróleány följelentette a rendőrségen, hogy egy Juhász Ilona nevű

utcai leány nagy kendőjét ellopta. A rendőrség a tolvaj leányt épp akkor tartóztatta le a vasuti állomáson, mikor Ujhelyből végleg kereket akart oldani.

— Se férfi, se nő. Szinte humorosnak tetsző tény konstátál a városi orvos, hogy egy utcai csavargásért előállított, női ruhába öltözött állítólagos férfit kellett orvosi vizsgálat alá vennie. Az illető Jakubovits József néven szerepel, beregkövesdi illetőségű, 22 éves szakács s úgy látszik, praktikusabbnak találja a női viseletet a férfi ruháznál. Kisebbszabálytalanságok miatt fogta be a rendőrség s mielőtt még illetőségi helyére toloncolták volna, rendőrhatósággal megállapították róla, hogy hermaphrodita.

— Nagymihályiak a polgári iskoláért. Nagymihály város a vallás-és közoktatásügyi kormánytól egy 4 osztályú polgári fiu- és leányiskolának Nagymihályban való felállítását kéri. A mozgalom élén Sulyovszky István kir. tanácsos áll, aki bár eltávozott Nagymihályból, e város érdekeit annyira szíven viseli, hogy semmiféle áldozattól nem riad vissza s folyton azon buzgólkodik, hogy Nagymihálynak maradvót és üdvöset alkosson. E tárgyban legközelebb Czibur Bertalan és gr. Sztáray Sándor orsz. képviselők, valamint Sulyovszky István kir. tan. vezetése mellett egy nagyobb küldöttség fog megjelenni gr. Apponyi Albert kultuszminiszter előtt, amely egy emlékiratot fog átnyújtani a miniszternek. Gr. Apponyi Albert, — aki már akkor, midőn husz évvel ezelőtt gr. Sztáray Antal Nagymihályban meglátogatta, felemelő elismerésével jutalmazta a város értelmiségének lelkesedését, áldozatkészségét és hazafiságát, melylyel a tankötelesek neveltetéséről önmegadóztatás útján gondoskodott, — bizonyára nem fog most sem elzárkózni az elől, hogy egy nagy intelligenciájú város közönségét, amely az önmegadóztatás terén már-már kimerült, megjutalmazza az által, hogy a magyar nemzeti állam kiépítésének biztosságára örtüzként egy kulturális intézményt létesítsen Nagymihályban.

— Leégett falu. Nagy tűz pusztított Henfalván, a varánói járás egyik virágzó községében folyó hó 26-án. — Eddig még ismeretlen okból a délután folyamán kigyulladt egy ház s az óriási szélviharban rövid néhány perc alatt lángba borult egy egész utcásor. Hasztalan volt a falu lakosságának minden kétségbeesett erőfeszítése a szél oly gyorsan vitte a tüzet, hogy estére már negyven ház esett a lángok áldozatául. A közeli falvakból összesereglett népek késő éjjel végre sikerült utját állani a dühöngő elemnek.

— Elmenekült betörő. Bodrogkeresztúron özv. Kuczik Sándorné lakására egy magát Keniczki Jánosnak vagy Nagy Jánosnak nevező férfi betört. A zajra figyelmessé lett Kuczikné nyomban a szobában termett s hogy ártalmatlanná tegye a betörőt, dulakodni kezdett vele. Dulakodás közben megharapta Kuczikné mellét a betörő, mire az asszony fájdalmában eleresztette úgy, hogy még idejekorán megugorhatott. A csendőrség nyomozza a körülbelül 21 évesnek látszó föltűnően fekete tettest, kinek nyakán balfüleg tartó forradás van.

— Színészet Gálszécsen. Fekete Béla színigazgató kicsiny társulatával e napokban Gálszécsen kezdte meg előadásai sorát. Folyó hó 23-án a „Csöppség“ színrehozásával mutatkozott be a társulat a gálszécsiek meglepedésére.

— Dunky fivérek cs. és kir. udv. fényképezek műterme Sátoraljaujhely főter 9.

— Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a Ferenecz József keserűvíz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kel-

lemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozottan Ferenecz József keserűvizet.

— Mindnyájunknak kell néha egy erősítőszert, mert a folytonos munka fárasztó. Kitűnő erősítő szernek bizonyult a „Scott-féle Emulsió“ mely főleg csukamáj-olajból áll, csak hogy igen jó ízű és a leggyengébb gyomor is könnyen emésztheti. A „Scott-féle Emulsió“ minden gyógyszerárban kapható.

— Pármal ibolya szappan. E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdó-szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves és gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt is tudjuk, hogy az arebört finomítja, üditi ugyanígy, hogy még a legérzékenyebb arebőrűek is nagy eredménnyel használhatják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségűben ilyen árértékű külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 darab 80 fillér 3 darab 2 kor. 20 fillér. Készítője Szabó Béla pipere-szap-pangyáros, Miskolcon. Kapható: Sátoraljaujhelyen, Hrabeczy Kálmán drogériájában.

SZINHÁZ.

A téli szezon előtt.

II.

Micsely F. György minden érthető keseregése és a kerületnek bizony nem a legtöbb szerencsével megkonstruált volta oda, arra a pontra vezethető vissza, hogy ami jó Ujhelynek, az nem fizetődik ki a kerület többi állomáshelyein és ami viszont kifizetődik azokon a helyeken, az nem felel meg Ujhely igényeinek s így mint anyaváros, egyenesen csődbe kergeti az igazgatót. Ezen a ponton tagodozódik két aránytalan részre a kerület. Ujhely elvégre legfeljebb csak három hónapos szezonot bír meg, így az igényeinknek megfelelően szervezett társulatot, mert nem kergetheti szét az igazgató, kénytelen bevenni Sárospatakra, Homonnára, Nagymihályra és a többi, kevésbé hálás állomáshelyekre. Kilenc hónapon át tehát, föltétlenül kell hogy ráfizessen szezonjaira az igazgató és hogy ezt a deficitet behozza-e az ujhelyi évad, az bizony kétséges.

Minket, ujhelyieket, Komjáthy társasága egy kevésse elkapott. A vissza-visszajáró reminiscenciák szörnyen megnövelték igényeinket, sokszor aránytalanul nagyra azzal az áldozatkészséggel szemben, mivel hajlandók lennénk segíteni Tespis megrekedt kordéján. Az el-elmosódott emlékezesek, mik gyöngébb produkciók láttára kétszeresen erőre kapnak, bizony adtak olykor lekiicsinylő, gunyos szöveget is a közönség szájába, ha Micselyék egyik-másik előadását kellett kommentálnia. Ez helyén való. Meg kell lennie annak az esztetikai nézőpontnak, honnan disztingválni tud modern színjátszás és az érték-telen csepürágás között. De egy lényeges pontról megfeledkezett ez ezt nem szabad számításán kívül hagynia. Komjáthy évről-évre ráfizetett ujhelyi itteni tartózkodására és csak azért jött hozzánk, mert a jó tavaszi állomások mind le voltak kötve, a rendelkezésére álló rosszak közül pedig Ujhely volt a legjobb. Kétes értékű dicsőség, de mi beértük vele és Komjáthy is beérte velünk. Mikor azonban téli szezonra — ehhez a szerencsétlen kerülethez való kötöttséggel — új társulatot szerződtettünk, el kellett készülnünk rá, hogy a Komjáthyénál jóval gyöngébb gardát kapunk. Aminthogy kaptunk is. És ez természetes.

De nem természetes és ellene mond a józanság, ha nem pártfogoljuk a Komjáthyénál gyöngébb társulatot, csak azért, mert gyöngébb. És valami szánalmasan együgyű dolog — legalább is bennem ennek az impressióját kelti — ha lekiicsinylő, gunyos szemhunyorítások közben — a szörnyen fejlett igényeinkre való hivatkozással, — azt akarnók az igazgatótól, hogy Reviczki Rózi helyére

egyenesen Fedák Sárát szerződtesse, vagy legalább is Duset kösse a társulatához drámai színésznek. Szármalmasan együgyű, mert elfelejtjük, hogy egy páholy 7, elsőrendű hely meg 2 korona, amihez hasonló árak sehol az országban nincsenek. S hogy vannak ilyen smokkok, kik egy-egy pesti előadás emlékeitől mámorosan, szinte bosszantó nonszalanszsal letárgyalnak a subrettől kezdve az utolsó kelleségig mindenkit, arról Micssey könnyen tehetne tanuságot.

Mert számítsunk csak. Ha egészen telt a színház, az az esti bevétel 440 korona körül jár. Amennyiben megbízható adataim vannak, merem hangsúlyozni, hogy a jelenlegi helyárok mellett semmi esetre sem több. Föltéve — jóllehet reális alapon számítani így lehetetlen — ha minden este telt van a színház, a havi bevétel 12400—13000 koronára rug legfeljebb. Micssey tavasszal itt járt társulatának havi gázsija 6500, a zenekar fizetése meg 1500 korona volt. Havonként legalább négy újdonságot kell színrehozni, a négy újdonság előadási jogának megszerzése, beállítása, scenirozása egyenként legalább 400 korona. Az estéről-estére színrehozott darabok utáni tantium, fűtés, világítás, a folszerelésébe befektetett tőke után járó kamat havonként már csak 2800 koronát tehet ki, hogy a bevételek fedjék a kiadásokat. És most hangsúlyoznom kell, csak akkor fedhetik, ha minden este telt ház van és a tavasszal megösmerttel egyivású társulata van Micsseynek. A száraz statisztika azt mondja, hogy havonként legfeljebb csak nyolcszor-kilencszer van telt ház; a nagy közönség meg konstálta — és ezt a színügyi bizottság is enuniciálta határozatában — hogy Micssey tavaszi társulata nem mindenben felelt meg a kívánalmaknak.

Mindezekből — legalább én azt hiszem — nyilvánvaló, hogy Micssey ha a mostaninál jobb társulatot hoz ide, aminthogy hoz is, csak akkor nem fizet rá az ujhelyi évadra, ha töletelhetően, mindent elkövet a közönség, hogy ne ismétlődjen meg a Dobó Sándor esete. Dobó Sándor tudvalóval mindjárt a szezon elején becsukta a színházat, esődöt kért maga ellen és körülbelül olyanformán hagyta itt ujhelyt, mint az a sokat emlegetett Szent Pál az oláhokat.

Hogy a nyári állomáshelyeken a bevételekkel szemben fedezetlenül maradt tulkiadásokat hogyan szerzi vissza Micssey, az kétséges probléma marad továbbra is; de hogy a jövőben ne kísértse őt a deficit — kívánatosnak éppen nem mondható — árnyéka és hogy mint lehetne az eperjes—munkács—sátoraljaujhelyi kerületet megővíteni akként, hogy reális, egészséges alapon nyugodjék az egész, arról majd egy közelebbi cikkben mondok el egyetmást.

Rz.

IRODALOM.

10.000. Október 2-ikán jelenik meg a *Pesti Hirlap*-nak alapítása óta a tizezredik száma. Ez a szám 28 esztendő jelent, egy lap életében jelentős időtartást, újabb olvasó-nemzedéket. És a *Pesti Hirlap* régiebb és újabb nemzedéknél egyaránt népszerű maradt és ma hazánk legelterjedtebb, legolvasottabb, legkedveltebb napilapja. Mert radikálisan szabad-elmű, szókimondó és független újság volt mindég. A második tizezer szám első időszakára. Eötvös Károly, Gárdonyi Géza, Tóth Béla és Bródy Sándor tollából ígér a szerkesztőség tárcákat és regényeket. 1907 ik évre szóló naptár, — melyet minden okt. 1-val belépő új előfizető is megkap ingyen, karácsonyi ajándékul — több közhasznú rovattal bővítve és 32 képes oldallal fog megjelenni; szép-irodalmi része gazdag és választékos lesz. A *Divat-Szalont*, Szabóné-Nogáll Janka jeles divatlapját, a *Pesti Hirlap* előfizetői féláron kapják. A nap-

tárt decemberben csak azok kapják meg, akik legalább október 1-je óta az előfizetők közé tartoznak. A *Pesti Hirlap* ára egy óra 2 korona 40 fill. negyedévre 7 korona s a *Divat Szalonnal* együtt 9 korona. (A *Pesti Hirlap* kiadóhivatala: Budapest, V., Váci-körút 78. Telefon-szám 26—40.)

A Magyar Hirlap új korszaka. Az egész sajtó osztatlan és szinte páratlan rokonszenvvel fogadta azt a változást, ami a *Magyar Hirlap* életében most új korszakot jelent. Márkus Miksa azzal, hogy nemcsak szerkesztője maradt, hanem tulajdonosa is lett a lapnak, csak gazdagodott abbéli erejében, hogy teljes önállósággal és függetlenséggel szolgálja a nagy-közönség érdekeit s mindazt, ami hazafias, nemzeti igaz ügy. Irányelvében, lényegében, tiszta és értékes törekvéseiben természetesen a régi maradt a *Magyar Hirlap*. Izzó hazfiasága talizmánja. A magyar érdekek vezetnek minden küzdelmében. Am az új korszak üdítő, erősítő hatása a lelkesedés új forrásait nyitja meg mindazok számára, akik az új tulajdonost, a jól ismert és nagyrabecsült régi szerkesztőt, odaadó lelkes munkájokkal támogatják. Mint érdekes, tartalmas, változatos, rovatokban gazdag, kitűnően értesült lap: párját ritkítja a *Magyar Hirlap*. Munkatársai elsőrangú írók és hirlapírók. A napiesemények legérdekesebbjeiről szinte hihetetlen gyorsasággal közöl illusztrációkat a *Magyar Hirlap*. Aki a *Magyar Hirlap*-ra előfizet, az minden hónapban teljesen ingyen kap egy pompás, érdekes regénykötetet. De a jövő 1907. évben új, nagyszerű meglepetést készít elő a *Magyar Hirlap* az előfizetőinek. A lap szerkesztősége és kiadóhivatala november elsejétől kezdve V., Bátor-utca 3. Előfizetési árak: Egész évre 28 kor. félévre 14 kor. negyedévre 7 kor. egy hónapra 2 kor. 40 fill.

Budapesti Napló. A Budapesti Napló az egyetlen radikális ellenzéki újság, amely a polgári munkának minden érdekét bátran és hathatósan megvédi a publicisztika terén és ilyen módon előkészíti a polgári Magyarország teljes kialakulását. Semmiféle érdekesopornak és semmiféle politikuskának hasznát és céljait nem respektálja; politikai tudósításai azért szenzációsak és olvasóinak informált-sága páratlan. A Budapesti Napló Szabadgondolat című állandó melléklete egyedül áll az egész világsajtóban és rászolgál arra az örmre, a melylyel megjelenését a magyar kultúrtaadalom üdvözölte. Teljes közgazdasági tudósítást közöl mindennap és árara nézve a legolcsóbb a teljes tartalmat adó napilapok közül. Előfizetési ára egy évre 20 korona, fél-évre 10 kor. negyedévre 5 korona, egy óra 1 korona 80 fill. Egyes szám ára 3 kr. Karácsonyra díszes naptárt ad előfizetőinek. Kiadóhivatal Eötvös-utca 34.

A Polgár karácsonyi ajándékai. A Polgár, ez a fiatal, virgona újság, melyet Szomaházy István és Palotai Hugó szerkesztenek, nagy meglepetéssel szolgál előfizetőinek karácsonyra. Minden új előfizetője, ki mostantól kezdve egy évre megszaki-tás nélkül előfizet, illetve, aki karácsonyig legalább félévi díjat befizet és további félévi előfizetésre magát kötelezi, karácsonykor ingyen megkapja Bihari Sándornak, a nemrégiben elhunyt hírneves magyar festőnek, „Zöldégtisztítók” című gyönyörű festményét művészielen előállított olajnyomatú másolatban. A Polgár, az ujonnan belépő előfizetőknek ingyen megküldi Szomaházy Istvánnak, a kitűnő novellairónak a Polgár-ban megjelenő „Egy főpincér emlékiratai” című pompás tárcasorozatából az eddig megjelent folytatásokat is külön lenyomatban, csak azt konstálhatjuk, hogy mindazok, akik ezt az érdekes, kormánytól és pártoktól független, szókimondó újságot megrendelik, nevéstéges olcsó pénzért olyan lapot kapnak, amely a legnagyobb igénye-

ket is kielégíti. Az előfizetési pénzek A Polgár kiadóhivatalába küldendők, Budapest, VI., Nagymező-utca 12.

TANÜGY.

— **Nyugdíjazás.** Onda Márton bodroghalászi ev. ref. tanítót a vall. és közoktatásügyi miniszter f. évi szept. hó 1-től kezdődőleg évi 580 koronával nyugdíjazta.

— **Államsegélyek.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a vármegyénk területén működő tanítók közül legújabbban a következőknek utalt államsegélyeket: Tajdi Jenő, Tokaj rk. fizetési kiegészítésre évi 400 k. — Koscsák János, Topolyán gk. u. arra: évi 166 koronát.

— **Kitiltott tankönyv.** A vall- és közokt. m. kir. miniszter az „Istoria ungarici” című román nyelvű tankönyvet államellenes irányzata miatt a magyarországi összes népiskolákból kitiltotta.

— **Végkielégítés.** Korcsok Anna mádi állami óvónőt a vall- és közokt. m. kir. miniszter, saját kérelmére 1000 kor. végkielégítéssel állásától fölmentette. A megüresedett óvónői állásra a pályázati körvények Zemplén vármegye kir. tanfelügyelőségénél nyújtandók be.

— **Helyettesítés.** Schider Agostné tőketerebeszi állami népiskolai tanítónőnek a vallás- és közokt. m. kir. miniszter 3 havi szabadságot engedélyezett s nevezettnek helyettesítésével Schweitzer Leopoldina sátoraljaujhelyi lakos, okl. tanítónőt bizta meg.

Közönség köréből.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

A napokban főispánunk öméltségével sétálva, a Wekerle-téren vezetett el sétautunk, megbotránkozással kellett messze elkerülnünk az undorító büz miatt, melyet az itt összpontosított 30 fiakker terjeszt, ott hol gyógyszerárt, cukrázda s kávéház van, mind oly helyek, melyek a lehető legnagyobb s pedánsabb tisztaságot igénylik.

Igazán felháborító az a negligen-cia, melylyel a város központján a tisztaságot kezelik, ha félévenként egyszer karbolla — hogy még nagyobb büzzel ellensúlyozzák — itt-ott meg is locsolják e helyet, annak alapos leöblítése, az aszfaltozása s tisztítása itt egész ismeretlen kívánalmak, azt hiszik, hogy azzal a fél liter karbolla már elég lett téve a desinfectiónak.

Itt lenne az ideje, hogy a bérkocsik elhelyezésével, melyek a közönség kényelmét vannak hivatva szolgálni, a tisztelt képviselőtestület egyszer már komolyabban foglalkozna, mert még sem járja, hogy egy 4—5 kilométer hosszú városban az összes bérkocsik egy helyen legyenek s egy helyet rondítsanak, mért ne lehetne azokat a törvényszék, a vármegyeház s a mostani napiac helyén felosztva, váltakozva elhelyezni. Ugy tudom, hogy egyes képviselőtestületi tagok ezt már szóva is tették a képviselőtestületben, hol meg is hallgatták, helyeselték is, de azért marad évek óta a régiben.

Abban a reményben, hogy ezen felszólalásom — melyet egyedül a közérdek szempontjából tettem papiro-sra, — maga után fogja vonni a jelen, nem dicsőséges állapotok némi megváltoztatását, tisztelettel maradtam Sátoraljaujhelyben, 1906. szept. 24.

Egy ujhelyi polgár.

A fenti felszólalást amidőn közöl-jük, a magunk részéről is meg kell jegyeznünk, hogy bizony igaza van a felszólalónak és nincs érdeke sem az esztétika, sem a hygienia iránt annak a képviselőtestületnek vagy tanácsnak, amely eddig is megtúrte ezeket a lehetetlen állapotokat. Igaza-

van a felszólalónak elsősorban azért, hogy a bérkocsi állomás rémitően megzagosítja Sátoraljaujhely város legszebb és legforgalmasabb főterét, amelyet pedig minden egészséges orru ember készségesen elengedne. Mert nem is annyira a bérkocsik lovai, mint a dezinficálásra használt karbol terjeszt pokoli büzt, ami modern életünk nagyobb dicsőségére. — Igaza van felszólalónak másodsor azért, mert városunk 4—5 kilométernyi hosszúsága mellett nevéstéges valami, a bérkocsikat egy helyen összpontosítani csak azért, hogy ha a Kossuth-vagy Rákóczy-utcai embernek fiakkerre van szüksége, 1—2 kilométert gyalogoljon, míg ahoz juthat. Szives-kednek talán a képviselőtestület a bérkocsi állomást megosztani, 2—3 helyre és a pestilenciális illatu karbol helyett a teljesen megfelelő és szagtalan vasgálic oldatot használni fertőtlenítésre, azonkívül pedig az utcaseprőket a bérkocsi állomások helyén, a kövezet lemosására is utasítani. Nem kell ide sok fáradság, sem költségbe nem kerül az egész. Nem hiányzik más: mint egy kis jóakarát.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Éhler Gyula.

HIRDETÉSEK.

Mily óriási a különbség

oly otthonban, hol a gyermekek nem betegesek, nem gyöngék és nem idegesek, hanem egészségesek, boldogok és állandóan jó kedélynek örvendenek. A gyermekek gyógyítására és egészségben tartására egyike a legjobb szerekek az alphosphorsavas méz és nátron hozzáadásával készülő SCOTT-féle EMULSIO, mely reádkívül erősítő és gyógyerejével a gyermeket gyorsan juttatja erőteljes egészséghez. — A SCOTT-féle EMULSIO kellemes, édes ízű, minélfogva könnyen bevehető és mivel egytuttal feltétlenül könnyen emészthető is, az étvágyat gerjeszti és az összes emésztési szervek működését rendezi, hatásának erejében okvetlenül messze felülmúlja a közönséges csukamáj-olajat.

A SCOTT-féle EMULSIO valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy. Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál.

DR. BUDAI EMIL

„Városi gyógyszerár”

BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCA 34/50.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Kapható minden gyógyszerárban.

V. 200/3—1906. szám.

Árverési hirdetmény.

Alólirott bir. kiküldött mint végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a varannói kir. járásbíróóság 1906. Sp. 447/3. számú végrehajtást és 1906. évi V 200/3. sz. kiküldetést rendelő végzése folytán dr. Kasztriner László varannói ügyvéd által képviselt Jakubovits Simon alsókomaróci lakos végrehajtónak, Bohács Mihály s neje ottani lakos végrehajtást szenvedettek elleni 144 kor. 68 fill. s jár. iránti végrehajtási ügyében, végrehajtást szenvedetteknek felül- és lefoglalt s 830 koronára becsült lovak, szekér, takarmány, illetve életnemük satbiből álló ingóságok nyilvános bírói árverésen eladatnak s árverési határidőül 1906. évi október hó 9-ik napjának d. u. 2 órája Alsókomaróci községébe, végrehajtást szenvedett lakosához kitézetik s ahoz a venni szándékozók ezennel meghivatnak. Kelt Varannón, 1906. évi szept. hó 23-án.

Sztankó László,
kir. bíró, írnok,
mint kik. végrehajtó.

A „BLOUSKIRÁLYHOZ.”

SZEGŐ SÁNDOR
 uri- és női divatáruháza
 SÁTORALJAUJHELY, FÖTÉR.

Őszi újdonságok

kosztümök, aljak, pongyolák.
 Blousok, gyermekruhák, jouponok.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gözcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig,
 szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhera-cséplők, tisztító-rosták,
 konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
 „COLUMBIA-DRILL” legjobb sorvetőgépek, „Planet Jr.” kapálók,
 szecs kavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók,
 őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú
 ekék és minden egyéb gazdasági gépek.
 Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Bútorokat

tetemesen leszállított olcsó áron lehet vásárolni az
Első zemplénmegyei honi bútor-csarnokban
 S.-a.-Ujhelyben.

Bútorokat vásárolni szándékozó n. é. közönséget van
 szerencsém értesíteni, hogy a „Vörös ökör” épületében
 a földszinten és az emeleten **nyolcz teremben** lévő

BUTORRAKTÁRAIM

túlhalmozott készletét
 helyszüke miatt

tetemesen leszállított olcsó
 bevásárlási áron adom.

Miért is kérem b. látogatásukat s ígérem, hogy a
 n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igye
 kezni fogok kiérdemelhetni.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
 Keil-féle fehér „Glasur,” fénymáz 90 f.
 Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 f.
 Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK czégnél **S.-A.-UJHELY.**

Eperjes: J. V. Gallotsitz. — Kassa: Novély Sándor utóda.

Kis-Szeben: Kaszewitz J. János.

Teljes ellátást

nyerhet tisztessé-
 ges polgári család-
 nál egy gimnáziumi
 tanuló, köz-
 vetlen a gimnázium
 mellett.

Cim a kiadóhivatalban.

Tisztíts csak

Globusz

fémfiszfitó kivonat

„A POLGÁR” karácsonyi ajándékai.

A POLGÁR a magyar hírlapirodalomban páratlan meglepetésben
 részesíti előfizetőit. Nemesak jó és olcsó lapot ad, de karácsonyra
 gyönyörű ajándékkal is meglepi őket, olyan ajándékkal, melynek ma-
 radandó az értéke. A POLGÁR ugyanis több ezer koronáért megvette

Bihari Sándornak

a nagy magyar festőnek, nem sokkal halála előtt készült

ZÖLDSÉGTISZTÍTÓK

című festményét és annak művésziesen előállított, 65 cm. magas és
 1 méter hosszú olajnyomatu másolatát juttatja előfizetőinek. A mű-
 vészi másolatot, mely az eredetinek tökéletesen megfelel és melynek
 bolti ára 30 korona, megkapja karácsonyra **minden előfizető,** aki
 mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül A POLGÁR-ra elő-
 fizet, illetve, aki karácsonyig legalább egy félévi díjat befizetett és
 egy további félévi előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fél- és
 negyedévenként, sőt havonta is teljesíthető.

A POLGÁR előfizetői azonkívül ez év karácsonyán is diszes
 és nagyterjedelmű naptárt kapnak ajándékkul az 1907. évre. A
 naptár egész sereg értékesebbél értékesebb irodalmi közleményt kö-
 zöl a legkiválóbb magyar írók tollából.

A POLGÁR előfizetési díja:

Egy évre . . . 16 korona. | Negyedévre . . . 4.— korona.
 Fél évre . . . 8 korona. | Egy hóra . . . 1.40 korona.

A pénz legbiztosabb postautalvánnyal beküldeni.

A Polgár kiadóhivatala
BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 12. sz.

☞ Mutatványszámot szívesen küldünk. ☞